

Zicht op de Lelylijn

Publiekssamenvatting

Eindrapportage onderzoek Lelylijn 2024

Introductie

In 2022 besloten de landelijke overheid en de regio om een uitgebreid onderzoek te starten naar een nieuwe en snelle spoorlijn: de Lelylijn. Eind 2024 hebben we het onderzoek afgerond en werd er een eindrapportage gemaakt. Het onderzoek bekijkt of de Lelylijn nuttig is, welke voordelen de spoorlijn kan opleveren, en wat de gevolgen zijn voor het leven, wonen en werken in heel Nederland en vooral in Noordelijk Nederland.

In dit document vatten we de eindrapportage van het onderzoek samen voor een breed publiek.

Wat is de Lelylijn?

De Lelylijn is een nieuwe, snelle spoorlijn die begint in Groningen/ Leeuwarden aan de ene kant en Lelystad aan de andere kant. De Lelylijn is belangrijk om de verbindingen tussen Noordelijk Nederland (Flevoland, Drenthe, Fryslân en Groningen) en de Randstad te verbeteren. Het doel is om de reistijd te verkorten en daarmee om de verschillen tussen regio's kleiner te maken.

Waarom doen we onderzoek naar de Lelylijn?

- De Lelylijn zorgt ervoor dat verschillende regio's in Nederland beter bereikbaar worden, vooral in het noorden van het land.
- De Lelylijn maakt reizen van Groningen en Leeuwarden naar de Randstad sneller en makkelijker. Dit verbetert de bereikbaarheid van Noord-Nederland en maakt ook een betere verbinding met Duitsland mogelijk.
- De Lelylijn zorgt voor een betere economie in Noord-Nederland.
- De Lelylijn maakt dorpen en steden in Noordelijk Nederland beter bereikbaar. Daardoor is het aantrekkelijker om ook daar nieuwe woningen te bouwen.
- De Lelylijn is een manier om een duurzame keuze te kunnen maken om te reizen en helpt bij het halen van de klimaatdoelen.

Voorwaarden voor de Lelylijn

We hadden twee voorwaarden voor het onderzoek naar de Lelylijn:

1. De Lelylijn moet goed worden ingepast in de natuur.
2. Bij de aanleg van de Lelylijn moet er voldoende rust en open ruimte overblijven.

De onderzoeken naar de Lelylijn

Er werden verschillende onderzoeken gedaan naar de Lelylijn. De onderzoeken richtten zich op:

- a. Bereikbaarheid.** Welke routes zijn er mogelijk voor de Lelylijn en hoeveel reizigers zouden met deze routes gaan reizen?
- b. Ontwikkelmogelijkheden.** Welke plannen zou je met behulp van de Lelylijn kunnen maken om de vier noordelijke provincies te ontwikkelen? Waar kunnen woningen en nieuwe bedrijven komen en hoe past de natuur daarbij?
- c. Welvaart.** Welke kansen krijgen mensen door de komst van de Lelylijn? Komen er meer banen, wonen mensen dichterbij opleidingen en mogelijk werk? Kunnen mensen dan beter naar bijvoorbeeld ziekenhuizen of een specialist die anders niet in de buurt was? Welke invloed heeft de Lelylijn op natuur en duurzaamheid?
- d. Internationaal.** Kan de Lelylijn zorgen voor een betere verbinding met Duitsland? Wat betekent de Lelylijn voor Europa?

Om antwoorden op deze vragen te vinden, werden er onderzoeken gedaan. De onderzoeken leggen we hierna uit.

a. Bereikbaarheid

Er zijn drie routes onderzocht, namelijk:

1. Het Afsluitdijkalternatief
2. Het Bundelingsalternatief langs de snelwegen A6, A7 en A32
3. Het Zuidelijk alternatief, via Emmeloord en Assen

Uit de onderzoeken blijkt dat de reistijd met de Lelylijn tussen Groningen en Leeuwarden en de Randstad flink korter wordt.

Ook tussen de vier provincies worden de reistijden korter. In het Bundelingsalternatief en Zuidelijk alternatief krijgen Emmeloord en Drachten (in het Bundelingsalternatief) een station aan de Lelylijn, waardoor deze kleine steden veel extra kansen krijgen op het gebied van wonen, werken en inkomen. Ook voor Lelystad en Heerenveen worden de reistijden flink korter. De reistijden met de trein zijn daarbij veel sneller dan de huidige reistijden met de bus tussen deze plaatsen.

Afhankelijk van de route, stations en dienstregeling is de verwachting dat er dagelijks ongeveer 17.000 tot 40.000 reizigers met de Lelylijn reizen. Met extra nieuwe woningen en mogelijk ook extra stations kan dit aantal zelfs oplopen tot 50.000 reizigers per dag.

- 🕒 Reistijd Groningen - Amsterdam-Centraal: 107 minuten
- 🕒 Reistijd Leeuwarden - Amsterdam-Centraal: 78 minuten
- 🚌 Aantal reizigers per dag: 17.000
- 💰 Kostenraming: € 17,2 miljard (bandbreedte € 12,7-21,4 miljard)
- 📊 Exploitatiesaldo: positief

- 🕒 Snelste reistijd Groningen - Amsterdam-Zuid: 69 minuten
- 🕒 Snelste reistijd Leeuwarden - Amsterdam-Zuid: 68 minuten
- 🚌 Aantal reizigers per dag: 40.000
- 💰 Kostenraming: € 13,8 miljard (bandbreedte € 9,8-17,9 miljard)
- 📊 Exploitatiesaldo: positief

- 🕒 Reistijd Groningen - Amsterdam-Zuid: 87 minuten
- 🕒 Reistijd Leeuwarden - Amsterdam-Zuid: 80 minuten
- 🚌 Aantal reizigers per dag: 28.000
- 💰 Kostenraming: € 8,2 miljard (bandbreedte € 5,9-10,5 miljard)
- 📊 Exploitatiesaldo: negatief

Legenda: 34 Huidige reistijd 34 Indicatieve rijtijd met Lelylijn — Bestaand spoor (max. 140 km/u) — Nieuw spoor (200 km/u)

b. Ontwikkelmogelijkheden

Een onderzoek naar plannen en kansen is eigenlijk een onderzoek naar de toekomst van Noordelijk Nederland. We kozen de route langs Drachten en Emmeloord om de toekomst te schetsen. De Lelylijn kan steden beter met elkaar verbinden, het platteland aantrekkelijk en vitaal houden en bedrijven versterken rond de nieuwe stations van Emmeloord en Drachten.

Door de komst van de Lelylijn kunnen er 55.000 tot 115.000 extra woningen gebouwd worden en komen er 30.000 tot 70.000 extra banen bij, naast de groei die zonder de Lelylijn al verwacht werd. Daarbij kijken we altijd naar de natuur. Vooral onze bodem en ons water zijn belangrijke onderdelen van de natuur om op te letten voordat er wordt gebouwd.

c. Welvaart

We onderzochten wat de invloed is van de Lelylijn op de welvaart. Dit deden we aan de hand van acht onderwerpen:

- 1. Welzijn.** De Lelylijn zorgt voor meer keuze in opleidingen en banen, betere toegang tot voorzieningen en meer verbondenheid met Nederland. Nadeel: minder rust.
- 2. Welvaart.** De Lelylijn zorgt voor meer werk en inkomen en is aantrekkelijk voor bedrijven en vernieuwing. Nadeel: lokale bedrijven krijgen meer concurrentie.
- 3. Gezondheid.** De Lelylijn zorgt voor betere toegang tot zorg en meer beweging door lopen en fietsen naar stations.
- 4. Werk en vrije tijd.** Kortere reistijden verbeteren de balans tussen werk en privé. Nadeel: meer drukte door recreatie en heen en weer reizen.
- 5. Wonen.** De Lelylijn zorgt voor nieuwe huizen en betere wijken. Nadeel: huizenprijzen (in Noordelijk Nederland) kunnen stijgen.
- 6. Samenleving:** De Lelylijn verbetert de levendigheid in steden in Noordelijk Nederland. Nadeel: verlies dorpsgevoel.
- 7. Veiligheid:** Minder verkeersongelukken, omdat minder mensen met de auto reizen.
- 8. Milieu:** De Lelylijn is positief voor het milieu, omdat treinreizen een duurzame vorm van vervoer is. Nadeel: mogelijke natuurschade door de aanleg van de Lelylijn.

d. Internationaal

Een snellere spoorverbinding betekent dat de aansluiting naar Brussel en Parijs of naar Schiphol beter wordt voor noordelijke inwoners. Daarnaast heeft Groningen een grensoverschrijdende spoorverbinding met Bremen die vanuit de Lelylijn kansen biedt voor de grensregio's en op de lange termijn een snelle internationale verbinding naar Hamburg en verder mogelijk maakt.

Hoe gaat het nu verder?

Omdat de onderzoeken nu klaar zijn, kan er een beslissing worden genomen over de volgende stappen. Kijk voor meer informatie op www.delelylijn.nl.